

دفترچه شماره ۲

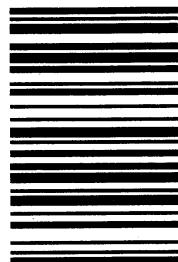
آزمون شماره ۱۸

جمعه ۹۷/۱۲/۱۷

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۹۷-۹۸

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم ریاضی

دوره‌ی دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۵۵ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۴۵

عنوان‌ی ماده امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم ریاضی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال	مدت پاسخگویی
۱	فارسی ۲	۱۵	۱	۱۵ دقیقه
۲	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۱۶	۱۵ دقیقه
۳	دین و زندگی ۲	۱۵	۳۱	۱۵ دقیقه
۴	زبان انگلیسی ۲	۱۵	۴۶	۱۵ دقیقه
۵	حسابان ۱	۱۰	۶۱	۷۰ دقیقه
	آمار و احتمال	۱۰	۷۱	۸۰ دقیقه
	هندسه ۲	۱۰	۸۱	۹۰ دقیقه
۶	فیزیک ۲	۲۵	۹۱	۱۱۵ دقیقه
۷	شیمی ۲	۲۵	۱۱۶	۱۴۰ دقیقه

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
ابوالفضل مزرعی - اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	فارسی
حسام حاج مؤمن - سید مهدی میرفتحی منیزه خسروی - مختار حسامی	شاھو مرادیان	زبان عربی
بهاره سلیمانی	علیرضا براتی	دین و زندگی
پریسا فیلو - مریم پارسائیان	امید یعقوبی‌فرد	زبان انگلیسی
علی منظمی - ندا فرهنختی پگاه افقار - سودابه آزاد	سعید صبوحی - علی منظمی امیررضا فتحی - مسعود طایفه	ریاضیات
امیر بهشتی خو - محمدحسین جوان سعید ناییه - محسن یدالله نبی مروارید شاه‌حسینی	علی امانت	فیزیک
امین بابازاده - ایمان زارعی رضیه قربانی - امیرشهریار قربانیان	مریم تمدنی	شیمی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

ویراستاران فنی: بهاره سلیمانی - سانا فلاحی - آمنه قلی‌زاده - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان

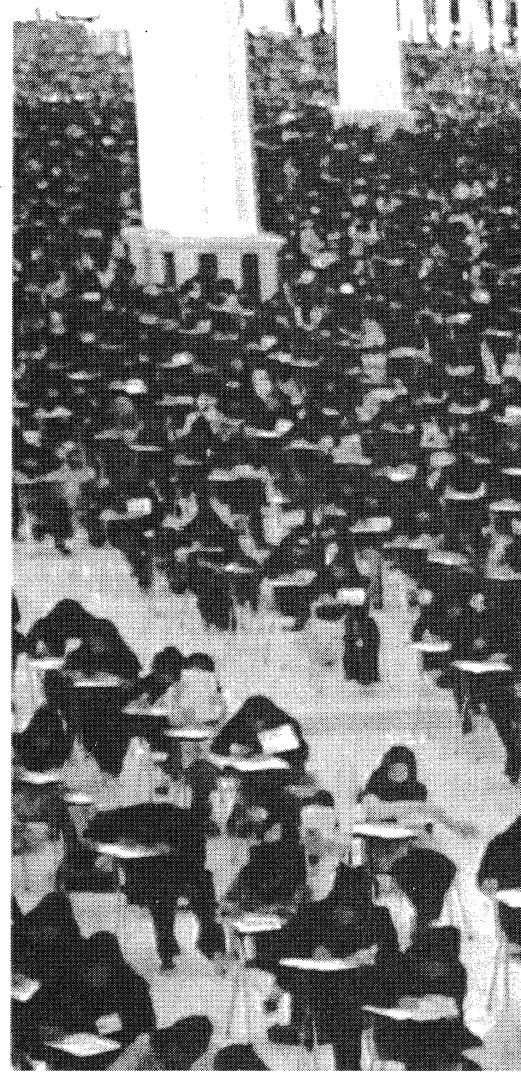
مدیر فنی: مهرداد شمسی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طرح شکل: فاطمه میناسرشت

حروفنگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - نرگس اسودی - فرهاد عبدی

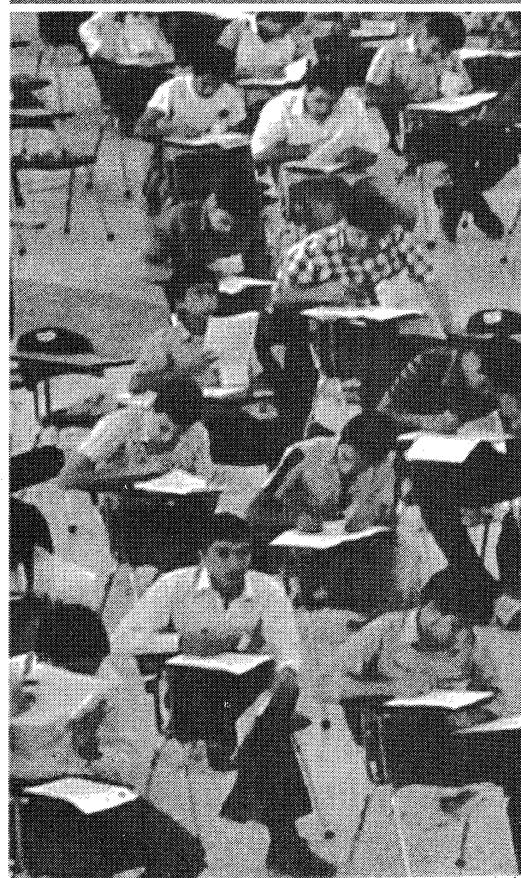
امور چاپ: عباس جعفری

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب، بین
چهارراه ولی‌عصر (عج) و
خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹

تلفن: ۰۲۱-۴۳۲۰۰۷۸۷

نشانی: اینترنتی www.gaj.ir

حقوق دانشآموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داؤطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نماییم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌پرسی درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سوالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سوالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایبی باشد.

۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.

۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir.

• مراجعه به نمایندگی.

۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داؤطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حضوری به صورت انفرادی حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی

• تماس تلفنی با اولین حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و حامی برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلاfacسله با تلفن ۰۲۱—۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانشآموز است.

زبان عربی

درست ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه‌ی واژگان و یا مفهوم مشخص کن (۲۴ – ۲۶):

۱۶ قال: گفت؛ ماضی ساده است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]
قولاً سدیداً: سخنی درست (استوار)، ترکیب وصفی نکره است. [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

یدعو: که فرا می‌خواهد؛ فعل پس از اسمی نکره، صفت است و با «که» می‌آید.
همچنین قبlesh فعل ماضی آمده و به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.
[رد سایر گزینه‌ها]

زملاٰی: هم‌کلاسی‌هایم را، هم‌شاغردی‌های مرأ [رد گزینه (۱)]
العمل الصالح: کار نیک، عمل شایسته [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

۱۷ عَدَةٌ مَرَاتٌ: چند بار، چندین بار (دفعه) «گذشت» در گزینه (۲) زائد است. [رد گزینه (۲)]

تَبَيَّنَ: روشن شد، آشکار گشت؛ فعل ماضی است. [رد گزینه (۴)]
كَذَبَهَا: دروغش [رد گزینه (۱)]

فَسِلَتْ: شکست خورد، ناکام ماند [رد گزینه (۴)]
حياتها: زندگی اش [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

۱۸ أَنْفَقُوا: انفاق کنید؛ فعل امر است. [رد گزینه (۴)]
رَزَقْنَا: روزی دادیم، روزی داده‌ایم [رد گزینه (۲)]
يُوْمَ: روزی؛ نکره است. [رد گزینه (۱)]

بیفع: فروشی؛ نکره است و در گزینه (۲) در جای خود ترجمه نشده است.
[رد سایر گزینه‌ها]

۱۹ سَنْدَهْبَتْ: خواهیم رفت [رد گزینه (۱)]
قائِدَنَا: فرمانده خود، رهبرمان [رد گزینه (۲)]

ساحة القتال: میدان جنگ (تبرد) [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]
لن نترک: ترک نخواهیم کرد، تنها نخواهیم گذاشت، رها نخواهیم کرد؛ معادل مستقبل منفی است. [رد گزینه (۲)]

وحيداً: تنها [رد گزینه (۱)]

في الوقت العرج: در زمان بحرانی [رد سایر گزینه‌ها]

۲۰ ترجمة سایر گزینه‌ها:

(۲) «تا غمگین نشوید بر آن چه از دست شما رفت.»

(۳) چرخی یدکی نداریم و حالا ما در راه، از دانشگاه دور هستیم.

(۴) از اخلاق نادان مخالفت کردن است قبل از این که بفهمد.

۲۱ برورسی گزینه‌ها:

(۱) باد - دماستج - ساحل - اقیانوس (دماستج) ← درست

(۲) فرا می‌خواند - می‌کارد - رشد می‌کند - می‌روید (رشد می‌کند) ← واژه نامتناسب «یندتب» می‌باشد.

(۳) سخن گفت - کامل کرد - سخن گفت - سخن گفت (کامل کرد) ← درست

(۴) سگ - روباه - دروغ - گرگ (دروغ) ← درست

۲۲ برورسی گزینه‌ها:

(۱) تصمیم گرفت آن چه را قصد کرده است با تأخیر انجام دهد؛ عجله کردن («تأجیل؛ تأخیر» صحیح است).

(۲) آن چه آن را هنگام بیماری می‌خوریم؛ داروها

(۳) موفق نشد بلکه زیان دید: شکست خورد

(۴) به او قول داد که چیزی (کاری) را انجام دهد: پیمان بست

فارسی

۱ معنی درست واژه‌ها: تفرّج: گشت و گذار، تماشا، سیر و گردش / توند: اسب، اسب تندرو / درفش: پرچم، بیرق / چنبه: چنبه، گردنبه، طوق، حلقه

۲ معنی درست واژه‌ها: نفیر: فریاد و زاری با صدای بلند / الحاح: اصرار، درخواست کردن / وَسْحَه: قطره، تراوش کرده و چکیده

۳ معنی درست واژه‌ها: غو: نعره کشیدن، فریاد، خروش، غریو

۴ املای درست واژه: هلال

۵ برورسی سایر گزینه‌ها:

(۲) زرین (۳) خانگی

(۴) جسمانی

۶ واژه‌ی «کثیف» با از دست دادن معنای پیشین (غلظی) و پذیرفتن معنای جدید (آلوده) به دوران بعدی منتقل شده است.

۷ واژه‌ی «گوهر» در این گزینه نقش مفعولی دارد. واژه‌های مشخص شده در سایر گزینه‌ها «نهاد» هستند.

۸ شاعر در این بیت مدعی می‌شود دلیل وجود گوهرها (ستارگان) در آسمان این است که آسمان می‌خواهد هر صبح، هدیه‌های را به پای معشوق نثار گند.

۹ کتاب «هم‌صدا با حلق اسماعیل» اثر سید حسن حسینی است.

۱۰ این بیت به زمینه‌ی خرق عادت اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آینین تاج گذاری

(۴) آینین حاکسپاری

۱۱ «درای» در سه گزینه‌ی دیگر در معنی «جرس و زنگ کاروان» به کار رفته، اما در گزینه‌ی (۴) به معنی «پتک» است.

۱۲ مفهوم گزینه‌ی (۲): پرهیز از نقد یک‌جانبه

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: دگرگونی ارزش‌ها و بی‌قدرتی اهل هنر در روزگار

۱۳ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه‌ی (۲): پیوستن به حق باعث زیر بار ناحق، نرفتن و بریدن از آن است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) بخشش و عنایت الهی

(۳) دوری از سرانجام بد و توصیه به مشورت در انجام کارها

(۴) همه‌ی انسان‌ها با هم برابرند و هیچ نژادی برتر نیست.

۱۴ ابیات سؤال بازگوکننده‌ی پایان کار ضحاک، فرزند مرداس است.

۱۵ مفهوم بیت سؤال: نکوهش بی‌حاصلى / بی‌ثمری موجب شرم‌سازی است.

مفهوم گزینه‌ی (۳) (مفهوم مقابل): ستایش بی‌حاصلى / بی‌ثمری موجب عافیت است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نکوهش گذران عمر بدون یاران

(۲) زندگی عاشق بدون مشوق حاصل و ثمری ندارد.

(۴) تنها دردمند به ارزش و اهمیت درد پی می‌برد. / نکوهش بی‌دردی

■■■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۲۹ و ۳۰):

- ۱ در این عبارت صفت نه به صورت مفرد (اسم) و نه به صورت جمله (فعل پس از اسم نکره) دیده نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

۲) قاطع: صفت مفرد

۴) یعنی: صفت به صورت جمله

- ۳) «لا تَسْتَشِّرُ»: مشourt نکن» فعل نهی و معادل امر منفی در فارسی است. «السراب» اسم مبالغه نیست؛ چون بر وزن «فال» نیامده است.

دین و زندگی

۴) با توجه به پیام آیه شریفه‌ی «وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ فَذَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ ماتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقِبَيْهِ فَأَنَّ يَضُرَّ اللَّهُ شَيْئًا وَ سَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ» و محمد نیست، مگر رسولی که پیش از او رسولان دیگری بودند؛ پس آگر بمیرد یا کشته شود، آیا شما به گذشته [و آینین پیشین خود] باز می‌گردید؟ و هر کس به گذشته بازگردد، به خدا هیچ گزند و زیانی نرساند و خداوند به زودی سپاسگزاران را پاداش می‌دهد. ویژگی اصلی سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت، ثبات قدم در ایمان به خدا و پیامبر و عدم بازگشت به دوران جاهلیت با وجود سختی‌ها و مشکلات است. بنابراین می‌توان گفت: ثبات قدم در برابر سختی‌های راه، نشانه‌ی اصلی سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت است.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) مهم‌ترین خطر، بازگشت به دوران جاهلیت است، نه ایجاد تفرقه و اختلاف در بین مردم. (انقلابیم علی اعقابِکُمْ)

- ۲) عدم بازگشت به دوران جاهلیت ویژگی اصلی سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت است.

۳) عبارت «وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ فَذَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ»، بیانگر این حقیقت است که رسول اکرم (ص) نیز تنها یک پیامبر است و هم‌چون سایر انبیا روزی از نزد مردم خواهد رفت. اما رحلت ایشان نباید موجب بازگشت مردم به دوران جاهلیت گردد. بنابراین آیه مذکور هیچ ارتباطی با پیوستگی رسالت انبیا ندارد.

- ۱) امام علی (ع) می‌فرمایند: «سوگند به خداوندی که جانم به دست قدرت اوست، آن مردم [شامیان] بر شما پیروز خواهند شد: نه از آن جهت که آنان به حق نزدیک‌ترند، بلکه به این جهت که آسان در راه باطلی که زمامدارشان می‌رود، شتابان فرمان او را می‌برند و شما در حق من بی‌اعتنایی و کنید می‌کنید. این مطلب، قلب انسان را به درد می‌آورد که آن‌ها در مسیر باطل خود این چنین متحدند؛ و شما در راه حق این‌گونه متفرق و پراکنده‌اید.»
توجه: علت پیروزی شامیان (گزینه‌ی (۴)) فرمان‌برداری یاران معاویه از او در مقابل سنتی و بی‌اعتنایی یاران امام به فرمان‌های ایشان است.

- ۱) حضرت علی (ع) می‌فرمایند: «به خدا سوگند، بنی‌امیه چنان به ستمگری و حکومت ادامه دهنده که حرامی باقی نماند جز آن که حلال شمارند ...» بنابراین، «حلال شمردن تمام حرام‌ها» بیانگر شرایط جامعه‌ی اسلامی در دوران حکومت بنی‌امیه است که خلافت رسول خدا (ص) را به سلطنت تبدیل کردند.

- توجه: بنی‌امیه (معاویه) با بهره‌گیری از ضعف و سنتی یاران امام حسن (ع) حکومت مسلمانان را به دست گرفتند. (نادرستی گزینه‌ی (۳))

۳) «مواضع» جمع «موقع»: مکان است.

ترجمه کلمات: خطه: نقشه / سوار: دستبند

- ۱) ترجمه عبارت سوال: از هر آن‌چه آن را شنیده‌ای با مردم سخن نگو.

مفهوم: انسان نباید همه شنیده‌هایش را برای دیگران بازگو کند؛ چون در این شنیده‌ها راست و دروغ به هم آمیخته‌اند. این مفهوم با مفهوم گزینه (۱) متناسب است. سایر گزینه‌ها در رابطه با فضیلت سکوت و کم‌سخنی هستند.

■■■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سوالات پاسخ بدهde: (۲۵ – ۲۸)

امروزه از عادت بدخی از ما، فرار کردن از واقعیت است با این گمان که فرار کردن، تنها راه برای رویارویی با مشکلاتمان است. و از شیوه‌های فرار کردن عبارت است از: خواب برای مدت‌های طولانی، به تأخیر انداختن تصمیم‌های مهم، ازوایا، دروغ و خیال. برای حل این مشکل ما باید بدانیم که فرار کردن (چیزی) جز ناتوانی و ضعف نیست. پس با مشکلت روبرو شو و از آن فرار نکن. واقعیت است! به آن اعتراض کرده باشیم یا آن را انکار کرده باشیم! شروع صحیح برای درمان هر مشکلی همان اعتراض کردن به وجود آن است و امکان ندارد هیچ مشکلی را اولاً بدون اقرار کردن به آن و سپس تعیین مقدار و تأثیر آن بر خود و دیگران حل نمود. سرگذشت‌های بزرگان و افراد موفق در گذر تاریخ به ما تأکید می‌کند که فرار کردن از واقعیت، هرگز راه حلی نبوده و نخواهد بود و انسان ناگزیر است با واقعیتش به طوری که شایسته آن است، تعامل کند.

۳) ترجمه گزینه‌ها:

۱) فرار کردن از واقعیت، تنها راه برای حل مشکلات است.

۲) (افراد) موفق به وجود مشکلات اغتراف نمی‌کنند.

۳) فرارکنندگان از واقعیت نمی‌توانند مشکلاتشان را حل کنند.

۴) یکی از راه‌های حل مشکلاتمان، انکار کردن واقعیت است.

۴) [گزینه] نادرست را در جواب سؤال معین کن: «زندگی افراد

موفق به ما چه می‌گوید؟»

ترجمه گزینه‌ها:

۱) فرار کردن در هیچ مرحله‌ای از زندگی‌شان یک راه حل نبوده است.

۲) تعامل با واقعیت ما را در حل مشکلات کمک می‌کند.

۳) حل مسائل زندگی به نوع برخورد ما ارتباط دارد.

۴) امکان دارد خیال و انشوا را در حل سختی‌ها به کار گرفت.

۱) دلایل رد سایر گزینه‌ها:

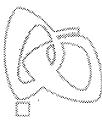
۲) فعل ماضی → فعل أمر / للغائب ← للمخاطب

۳) فعل مضارع → فعل أمر / «تفاعل» ← «متفاعلة» / لازم ← متعد

۴) لازم ← متعد / المجهول ← المعلومات

۲) حرکت‌گذاری کامل عبارت: «الْبِدَايَةُ الصَّحِيحَةُ لِمَعَالَجَةِ كُلِّ

مشکله هی الاعتراف بوجوده‌ها.»

۳۱ با گسترش سرزمین‌های اسلامی، سؤال‌های مختلفی در زمینه‌های احکام، اخلاق، افکار و نظام کشورداری پدید آمد. ائمه‌ای اطهار (ع) با وجود مخالفت خود با حاکمان زمان، به دور از انزوا و گوششگیری و با حضور سازنده در راستای مسئولیت مرجعیت دینی و با تکیه بر علم الهی خود به تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو پرداختند.

۴۲ حاکمان غاصب زمان ائمه‌ای اطهار (ع)، قوانین اسلام را زیر پا می‌گذاشتند و به مردم ستم می‌کردند که امامان براساس لزوم عمل به اصل امر به معروف و نهی از منکر وظیفه داشتند با آنان مقابله کنند و مانع زیر پا گذاشتن قوانین اسلام شوند و از حقوق مردم دفاع نمایند. (غلت دوم مبارزه در راستای ولایت ظاهری)

توجه: گزینه‌های (۳) و (۴) بیانگر علت اول مبارزه در راستای ولایت ظاهری است که هیچ ارتباطی به ستمگری حاکم ندارد و تنها به علت غاصب بودن حاکم، مبارزه با آن ضروری است. بنابراین با توجه به اشاره‌ی صورت سؤال به ستمگری و زیرپاگذاشتن قوانین اسلام مجاز به انتخاب این دو گزینه نیست.

۴۳ تمام حاکمان غاصب در نظر اهل بیت (ع) از منظر غصب خلافت و جانشینی «یکسان» بودند، اما از جهت اخلاقی و رفتاری «متفاوت» بودند؛ ائمه‌ای اطهار (ع) تفاوت‌های اخلاقی و رفتاری ایشان را در نظر می‌گرفتند، به طوری که اگر حاکمی در موردی طبق دستور اسلام عمل می‌کرد، آن مورد را تأیید می‌کردند.

۴۴ امام صادق (ع)، در روز عرفه و در مراسم حج که جمعیت زیادی از مسلمانان از سراسر سرزمین‌های اسلامی حضور داشتند، به معرفی خویش به عنوان امام بر حق پرداختند و حق حکومت را از آن خود اعلام نمودند و فرمودند: «ای مردم! رسول خدا (ص) امام و رهبر بود، پس از او علی (ع) و سپس حسن و حسین و علی بن حسین و محمد بن علی (ع) به ترتیب امام بودند و اکنون من امام هستم.»

۴۵ ائمه‌ای اطهار (ع) می‌کوشیدند، آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد، در قالب «تقطیه» پیش ببرند. بنابراین می‌توان گفت: تقطیه تنها مربوط به اقدامات و مبارزات حساسیت‌زای ائمه‌ای اطهار (ع) بوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تقطیه از اقداماتی است که در راستای انتخاب شیوه‌های درست مبارزه انجام می‌گرفت، نه عدم تأیید حاکمان.

(۳) تقطیه به معنای کمتر ضریب خوردن از دشمن در عین ضربه زدن به آن است.

(۴) تقطیه از اقدامات مربوط به ولایت ظاهری است، نه مرجعیت دینی.

ذیان انگلیسی

۴۶ از زمانی که کامپیوترها ابتدا در اوایل دهه ۱۹۸۰ برای عموم [مردم] معرفی شدند، فناوری بسیار تغییر کرده است.

توضیح: از زمان حال کامل (have/has + p.p.) می‌توان برای اشاره به فعلی استفاده کرد که از زمان مشخصی در گذشته (در این تست اوایل دهه ۱۹۸۰) به طور پیوسته یا متناوب ادامه داشته است.

دقت کنید: از "since" (از، از وقتی که) به همراه زمان حال کامل استفاده می‌شود تا به مبدأ فعل در گذشته اشاره شود.

۳۴ بنی عباس با این‌که خود را عموزادگان پیامبر (ص) می‌دانستند، روش سلطنتی بنی‌امیه را ادامه دادند و در ظلم و ستم به اهل بیت پیامبر (ص) از چیزی فروگذار نکردند، به گونه‌ای که اگر تحول معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر (ص) و دو میراث گران‌قدر آن حضرت (قرآن و اهل بیت (ع)) نبود، جز نامی از اسلام باقی نمی‌ماند.

۳۵ با این‌که سال‌ها بعد، منع نوشتمن حديث پیامبر (ص) برداشته شد و حدیث‌نویسی رواج یافت، اما به دلیل عدم حضور اصحاب پیامبر (ص) در میان مردم، به دلیل فوت یا شهادت، احادیث زیادی جعل یا تعریف شد، به طوری که احادیث صحیح از غلط به سادگی قابل تشخیص نبود.

۳۶ با تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت، شخصیت‌های با تقوا، جهادگر و مورد احترام و اعتماد پیامبر (ص) منزوی شدند و طالبان قدرت و شروت منزلت یافتدند و جاهلیت با شکلی جدید وارد زندگی اجتماعی مسلمانان شد.

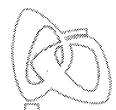
۳۷ امام علی (ع) در رابطه با آینده‌ی ناسامان جامعه‌ی اسلامی می‌فرمایند: «به زودی پس از من، زمانی فرا می‌رسد که در آن زمان، چیزی پوشیده‌تر از حق و آشکارتر از باطل و رایج‌تر از دروغ بر خدا و پیامبرش نباشد. نزد مردم آن زمان، کالایی که بهتر از قرآن نیست، وقتی که بخواهد به درستی خوانده شود و کالایی رایج‌تر و فراوان‌تر از آن نیست، آن‌گاه که بخواهد به صورت وارونه و به نفع دنیا طلبان معنایش کنند. در آن ایام در شهرها، چیزی ناشناخته‌تر از معروف و خیر و شناخته شده‌تر از منکر و گناه نیست.»

۳۸ همان‌طور که در درس هفتمن و هشتم اشاره شده، به علت عدم توجه مسلمانان به هشدارهای امیر المؤمنین علی (ع) و ضعف و سستی‌شان در مبارزه با بنی‌امیه، تمام هشدارها و پیش‌بینی‌های امام علی (ع) در رابطه با آینده‌ی ناسامان جامعه‌ی اسلامی به وقوع پیوست.

توجه: دقت داشته باشید که امام بر مبنای روش‌بینی و درک عمیقی که از نتیجه‌ی رفتارها و واقعی داشت، آینده‌ی ناسامان جامعه‌ی اسلامی را پیش‌بینی کرد اما علت تحقق این پیش‌بینی تنها ضعف، سستی و عدم توجه مسلمانان به هشدارهای ایشان بود.

۳۹ ائمه‌ای اطهار (ع) در راستای اجرای تعلیم و تفسیر قرآن کریم از اقدامات مربوط به مرجعیت دینی در هر فرصتی که به دست می‌آورند، معارف این کتاب آسمانی را بیان می‌کرند و رهنمودهای آن را آشکار می‌ساختند. هم‌چنین ایشان به منظور تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو، درباره‌ی مسائل مختلف اظهار نظر کرند که ثمره و نتیجه‌ی این حضور سازنده گردآوری کتاب‌هایی چون «نهج‌البلاغه» و «صحیفه‌ی سجادیه» می‌باشد.

۴۰ امام رضا (ع) در حديث سلسلة الذهب می‌فرمایند: «من از پدرم امام کاظم (ع) و ایشان از پدرش امام صادق (ع) و ... و ایشان از رسول خدا (ص) شنید که فرمود: خدا می‌فرماید: کلمه‌ی لا اله الا الله قلعه‌ی محکم من است، هر کس به این قلعه‌ی محکم من وارد شود، از عذاب من در امان است، اما به شرط‌های آن، و من از جمله شرط‌های آن هستم.» شیوه‌ی بیان حديث نشان‌دهنده‌ی حفظ سخنان پیامبر اکرم (ص) توسط امامان و آموزش آن به فرزندان و یاران خود است که بیانگر یکی از اقدامات ائمه‌ای اطهار (ع) در راستای مسئولیت مرجعیت دینی می‌باشد. هم‌چنین از دقت در آخرین جمله‌ی حديث مستقاد می‌گردد که ولایت امام (که همان ولایت خداست)، شرط تحقق توحید در زندگی اجتماعی می‌باشد.

در یک روش فکر کردن (در یک سبک فکر کردن)، شکست بخشی از زندگی است. در روش (سبک) دیگر، شکست ممکن است راهی به سمت موفقیت باشد. [در این رابطه] «داستان عنکبوت» اغلب تعریف می‌شود. رابرт بروس، رهبر اسکاتلندی‌ها در قرن سیزدهم از [دست] انگلیسی‌ها در غار پنهان شده بود. او [داخل غار] عنکبوتی را در حال تنبیدن تار تماشا می‌کرد. عنکبوت تلاش می‌کرد تا از میان محل سختی در [داخل] سنگ عبور کند. آن شش بار تلاش کرد تا آن فاصله را [با تار] بیندد. دفعه‌ی هفتم [موفق شد] این [کار] را انجام دهد و به تنبیدن تارش ادامه داد. گفته می‌شود که بروس [از این موضوع] قوت قلب گرفت و [در ادامه] انگلیسی‌ها را شکست داد. ادیسون، مخترع لامپ، پیش از این که راه صحیح ساخت یک لامپ را بیابد، صدها مدل [لامپ] درست کرد که [همگی] ناموفق بودند. یکبار از او [در مورد اختراع نوعی باتری] پرسیده شد [که] چرا وقتی آن قدر زیاد ناکام مانده بود، به تلاش برای درست کردن نوع جدیدی از باتری ادامه می‌داد. او پاسخ داد: «شکست؟ من هیچ شکستی نمی‌خورم. الان من ۵۰,۰۰۰ راهی را می‌دانم [که] آن کار نخواهد کرد. (جواب نخواهد داد).» پس چه [کار کنیم؟] اول همیشه در مورد شکستتان فکر کنید. علت آن چه بود؟ آیا شرایط درست بودند؟ آیا شما خودتان در بالاترین فرم [آمادگی] بودید؟ چه چیزی را شما می‌توانید تغییر دهید تا دفعه‌ی بعد کارها درست پیش بروند؟ دوم، آیا هدفی که شما تلاش می‌کنید تا به آن برسید یک [هدف] درست است؟ تلاش کنید در مورد آن چه ممکن است اهداف واقعی شما باشد مقداری فکر کنید. در مورد این سؤال فکر کنید: «اگر من در این [کار] موفق شوم، آن من را به کجا خواهد رساند؟» این ممکن است به شما کمک کند در کارهایی که در هر صورت نباید انجام دهید، از شکست اجتناب کنید. مورد سوم که [باید] در مورد شکست به خاطر داشته باشید آن است که [شکست] بخشی از زندگی است. بیاموزید «با خودتان کنار بیایید» هر چند ممکن است شکست خودده باشید. به یاد داشته باشید «شما نمی‌توانید همیشه شرمنده باشید.»

۲ این متن عمده‌ی درباره‌ی ..... بحث می‌کند.

- ۱) برخی روش‌ها برای اجتناب از شکست
- ۲) نگرشی بهتر نسبت به شکست
- ۳) «داستان عنکبوت» رابرт بروس
- ۴) انکار ادیسون از شکست خودش

۲ نویسنده [حکایت] رابرт بروس را به عنوان یک نمونه نقل می‌کند تا نشان دهد که ..... .

- ۱) شکست باید پیش از موفقیت بیاید
- ۲) شکست تمامًا (همیشه) بد نیست
- ۳) طبیعت به ما کمک خواهد کرد اگر به آن اجازه دهیم
- ۴) افرادی که شکست می‌خورند همراهی طبیعت را دارند

۲ عبارت "take heart" (قوت قلب گرفتن) به نحوی که در پاراگراف اول استفاده شده نزدیک‌ترین معنی را به "feel more confident" دارد.

- ۱) نظر خود را عوض کردن
- ۲) بیشتر احساس اعتماد به نفس (اطمینان) داشتن
- ۳) بسیار سخت‌تر تلاش کردن
- ۴) عاشق شدن

A ۱ ۴۷ «آن چیست؟»

B «آن ابزاری برای اندازه‌گیری میزان رطوبت در هوا است.»

توضیح: بعد از حروف اضافه (مانند "for" در این تست) فعل به صورت اسم مصدر (sing) به کار می‌رود.

دقت کنید: در این تست "the amount of moisture" (میزان رطوبت) مفعول این فعل است و همان‌طور که می‌دانید در زبان انگلیسی مفعول پس از فعل قرار می‌گیرد.

۳ **۴۸** وزش منظم می‌تواند به بدن به چند روش سود برساند، از کمک به کاهش وزن [گرفته] تا افزایش سطوح انرژی و بهبود سلامت قلبی وعروقی.

- ۱) کامل، مطلق
- ۲) خلاق، خلاقانه
- ۳) منظم، مرتب
- ۴) قوی، نیرومند

۳ **۴۹** اگر سرطان به سایر بخش‌های بدن او منتشر شده باشد، این درمان سرطان را درمان نخواهد کرد.

- ۱) کمک کردن (به)
- ۲) نجات دادن؛ پس انداز کردن
- ۳) درمان کردن، معالجه کردن

۱ **۵۰** ما با حمایت عاطفی او را پشتیبانی کردیم و تلاش کردیم تا به او کمک کنیم با واقعیت شرایطش کنار بیاید.

- ۱) احساسی، عاطفی
- ۲) اعتیادآور
- ۳) خوبشخت، سعادتمد

در [سال] ۱۸۴۲ گیاهان چای در تپه‌های [موجود در] امتداد مرز میانمار و ایالت آسام هندوستان کشف شدند. بریتانیایی‌ها، ابتدا کاشت چای را به هند در [سال] ۱۸۳۶ و سریلانکا در [سال] ۱۸۶۷ معرفی کردند و امروزه بیشتر چای جهان از شبه‌قاره‌ی هند می‌آید. بوته‌های کوتاه چای در کوهپایه‌های محفوظ [او] به خوبی ذهکشی شده‌ی هیمالیا، خوب رشد می‌کنند. تنها برگ‌های نزدیک نوک گیاه چیده می‌شوند؛ سپس آن‌ها خشک، پیچیده و گرم می‌شوند تا محصول نهایی تولید شود. چای هم‌چنین در جنوب هند و سریلانکا رشد می‌کند.

۲ **۵۱**

- ۱) دست یافتن به
- ۲) معرفی کردن؛ عرضه کردن
- ۳) تولید کردن، ساختن

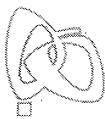
۳ **۵۲** **توضیح:** با توجه به غیرقابل شمارش بودن "tea" (چای) در این تست، کاربرد "many" پیش از آن نادرست است.

دقت کنید: "most" در اینجا صفت عالی نیست و در نتیجه نمی‌توانیم پیش از آن "the" قرار دهیم.

۱ **۵۳** **توضیح:** "grow" (رشد کردن) در معنی به کار رفته در این تست جزء افعال ربطی یا حسی نیست، بنابراین پس از آن به قید حالت نیاز داریم، نه صفت. در بین گزینه‌ها فقط "well" قید حالت است.

- ۱) حرکت کردن؛ حرکت دادن
- ۲) خدمت کردن؛ به درد خوردن
- ۳) کسب کردن، به دست آوردن
- ۴) [گل و غیره] چیدن

۱ **۵۵** **توضیح:** "final" (نهایی) صفت اسم "product" (محصول) است و همان‌طور که می‌دانید در زبان انگلیسی صفت پیش از اسم قرار می‌گیرد.

حال به محاسبه‌ی $\log_{\sqrt{3}} 8$ بر حسب a و b می‌پردازیم:

$$\begin{aligned} \log_{\sqrt{3}} 8 &= \log_{\frac{3}{4}} 2^3 = \frac{3}{4} \log_2 2 = \frac{3}{4} \times \frac{\log 2}{\log 3} = \frac{3}{4} \times \frac{(1-\log 5)}{\log 3} \\ &= \frac{3}{4} \times \frac{1-b}{\frac{3a-b}{6}} = \frac{3}{4} \times \frac{3-b}{3a-b} = \frac{9-3b}{6a-2b} \end{aligned}$$

۳ ۶۵

$$\log_a x^3 + \log_x 8 = 5 \Rightarrow \log_{\sqrt{3}} x^3 + \log_x 3^4 = 5$$

$$\Rightarrow \log_{\sqrt{3}} x + 4 \log_x 3 = 5$$

$$\frac{\log_{\sqrt{3}} x = a}{\log_{\sqrt{3}} x = a} \rightarrow a + \frac{4}{a} = 5 \xrightarrow{x=a} a^3 + 4 = 5a$$

$$\Rightarrow a^3 - 5a + 4 = 0 \Rightarrow \begin{cases} a=1 \Rightarrow \log_{\sqrt{3}} x_1 = 1 \\ a=4 \Rightarrow \log_{\sqrt{3}} x_2 = 4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = 3^1 = 3 \\ x_2 = 3^4 = 81 \end{cases} \quad \text{و} \quad \Rightarrow x_1 x_2 = 243$$

$$1 \quad 66 \quad \text{می‌دانیم } a = \log_a b = b \text{، بنابراین داریم:}$$

$$\sqrt[3]{\log_{\sqrt{3}}(x-1)} = x-1, \sqrt[3]{\log_{\sqrt{3}}(2-x)} = 2-x, \sqrt[3]{\log_{\sqrt{3}} \cos x} = \cos x$$

اما باید توجه کنیم که همه‌ی لگاریتم‌ها بایستی تعریف شده باشند. یعنی:

$$\begin{cases} x-1 > 0 \\ 2-x > 0 \\ \cos x > 0 \end{cases} \Rightarrow$$

$$\begin{cases} x > 1 \\ x < 2 \\ 0 \leq x < \frac{\pi}{2} \cup (\frac{3\pi}{2} < x \leq 2\pi) \end{cases} \quad \text{و} \quad \pi = \frac{3}{14} \quad [0, 1/57] \cup [4/71, 6/28]$$

اشترک

حال با تعیین دامنه‌ی تعریف x معادله به معادله زیر تبدیل می‌شود:

$$x-1+2-x=\cos x \Rightarrow 1=\cos x \quad x \in [0, 2\pi] \rightarrow x=0, 2\pi$$

اما 0 و 2π هیچ‌کدام در دامنه‌ی تعریف x یعنی $(0, 1/57)$ قرار ندارند، بنابراین معادله مورد نظر فاقد ریشه است.

۲ مختصات هر نقطه روی دایره‌ی مثلثاتی به

صورت $(\cos \theta, \sin \theta)$ است که در آن θ زاویه‌ای است در جهت مثلثاتی، از

سمت مثبت محور x تا انتهای کمان نقطه‌ی P. بنابراین نقطه‌ی A متناظر

با زاویه‌ی مانند α است که $\cos \alpha = -\frac{\sqrt{2}}{2}$ و نقطه‌ی B متناظر با زاویه‌ی

مانند β است که $\sin \beta = \frac{\sqrt{3}}{2}$. داریم:

$$\cos \alpha = -\frac{\sqrt{3}}{2} \xrightarrow{\text{در ربع سوم}} \alpha = \frac{5\pi}{4}$$

$$\sin \beta = \frac{\sqrt{3}}{2} \xrightarrow{\text{در ربع دوم}} \beta = \frac{2\pi}{3}$$

۴ ۵۹ یک چیز که نویسنده به شما نمی‌گوید انجام دهید تا از پس

شکست برباید ..... .

۱) بررسی کردن اهدافتان برای دیدن این است که برایتان مناسب هستند

۲) در نظر گرفتن شکست به عنوان بخشی از زندگی است

۳) فکر کردن در مورد شکست است تا پی ببرید مشکل چه بود

۴) اجتناب از شکست‌های سایرین است

۴ ۶۰ نویسنده توصیه می‌کند که حتی اگر شکست خورده‌ایم باید

۱) دیگر آن را ذکر نکیم

۲) دفعه‌ی بعد همیشه برنده شویم

۳) قول دهیم هرگز دوباره شکست نخوریم

۴) یاد بگیریم تا آن را بپذیریم

ریاضیات

۲ ۶۱ دامنه‌ی تابع $y = \log_{g(x)} f(x)$ ، شامل اعدادی حقیقی

می‌شود که به‌ازای آن‌ها $f(x) > 0$ ، $g(x) > 0$ و $g(x) \neq 1$.

بنابراین دامنه‌ی تابع $y = \log_{(x^2-1)}(-1)$ برابر است با:

$$x^2 - 1 > 0 \Rightarrow x^2 > 1 \Rightarrow (x > 1) \cup (x < -1)$$

$$x^2 - 1 \neq 1 \Rightarrow x^2 \neq 2 \Rightarrow x \neq \pm\sqrt{2}$$

$$\Rightarrow D = ((-\infty, -1) \cup (1, +\infty)) - \{\pm\sqrt{2}\}$$

در بین گزینه‌ها، تنها نمودار گزینه‌ی (۲) دامنه‌اش برابر دامنه‌ی تابع مورد نظر می‌باشد.

۲ ۶۲ نیمه‌عمر این ماده ۳۰ سال است، یعنی به‌ازای هر ۳۰ سال،

جرم آن نصف می‌شود. اگر مقدار اولیه‌ی این ماده برابر m_0 و نیمه‌عمر آن برابر

T باشد و مقدار جرم باقی‌مانده را پس از t سال بخواهیم $(m(t))$ ، می‌توانیم

از رابطه‌ی زیر استفاده کنیم:

$$m(t) = m_0 \times 2^{-\frac{t}{T}} = m_0 \times \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{t}{T}}$$

با توجه به این‌که $T = 30$ و $m_0 = 128$ داریم:

$$m(30) = 128 \times 2^{-\frac{30}{30}} = 128 \times 2^{-1} =$$

$$= 2^7 \times 2^{-1} = 2^{-3} = \frac{1}{8} = 16 \text{ mg}$$

۳ ۶۳

$$1 \log(2-\sqrt{2}) + \log(6+4\sqrt{2}) = \log(2-\sqrt{2})^2 + \log(6+4\sqrt{2})$$

$$= \log(6-4\sqrt{2}) + \log(6+4\sqrt{2}) = \log((6-4\sqrt{2})(6+4\sqrt{2}))$$

$$= \log(36-32) = \log 4 = \log \frac{1}{f} - a$$

$$1 \log 125 = \log 5^3 = 3 \log 5 = b \Rightarrow \log 5 = \frac{b}{3}$$

$$1 \log 45 = \log(3^2 \times 5) = \log 3^2 + \log 5 = 2 \log 3 + \frac{b}{3} = a$$

$$\Rightarrow \log 3 = \frac{a-b}{2} = \frac{3a-b}{6}$$

۱ ۶۴

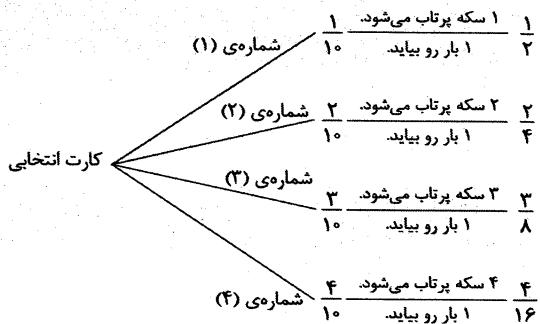
ریاضیات ۱

۷۱ می‌دانیم احتمال انتخاب هر کارت متناسب با شماره‌ی روی آن است. بنابراین با توجه به غیر هم‌شانس بودن انتخاب کارت‌ها داریم:

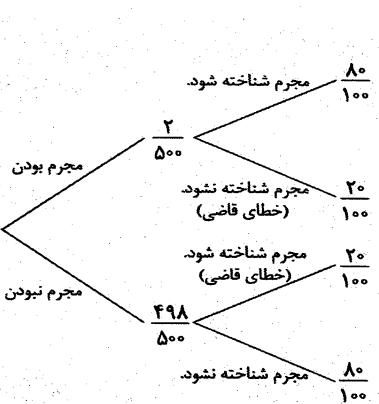
$$P(1) + P(2) + P(3) + P(4) = 1$$

$$\Rightarrow x + 2x + 3x + 4x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{10}$$

حال به کمک نمودار درختی، احتمال ظاهر شدن ۱ بار «رو» را به دست می‌آوریم:

$$P(\text{رو}) = \frac{1}{10} \times \frac{1}{2} + \frac{2}{10} \times \frac{2}{4} + \frac{3}{10} \times \frac{3}{8} + \frac{4}{10} \times \frac{4}{16} = \frac{1+1+1+1}{10+20+30+40} = \frac{5}{80} = \frac{29}{160}$$

$$P(A \cap B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}$$

$$= \frac{\frac{2}{500} \times \frac{80}{100}}{\frac{2}{500} \times \frac{80}{100} + \frac{498}{500} \times \frac{20}{100}} = \frac{\frac{1}{250} \times \frac{4}{5}}{\frac{1}{250} \times \frac{4}{5} + \frac{249}{250} \times \frac{1}{5}} = \frac{4}{1250} = \frac{4}{1250}$$

۷۲ می‌دانیم A و B دو پیش‌امداد ناسازگار هستند و $A \cap B = \emptyset$ داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = 0/6 + 0/4 - 0 = 1$$

$$\Rightarrow P(A \cup B) = P(S) \Rightarrow A \cup B = S$$

با توجه به این که $A \cup B = S$ و $A \cap B = \emptyset$ ، نتیجه می‌گیریم A و B متمم یکدیگر هستند. با توجه به قانون بیز داریم:

$$P(B|D) = \frac{P(B \cap D)}{P(D)} = \frac{P(B) \times P(D|B)}{P(A) \times P(D|A) + P(B) \times P(D|B)}$$

$$= \frac{0/4 \times 0/4}{0/6 \times 0/2 + 0/4 \times 0/4} = \frac{16}{12 + 16} = \frac{16}{28} = \frac{4}{7}$$

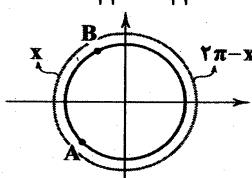
با توجه به این که متحرک در جهت مثلثاتی از A به سمت B حرکت می‌کند، مسافت طی شده برابر است با:

$$B-A=x=\alpha-\beta=\frac{5\pi}{4}-\frac{2\pi}{3}=\frac{15\pi-8\pi}{12}=\frac{7\pi}{12}$$

$$=2\pi-x=2\pi-\frac{7\pi}{12}=\frac{24\pi-7\pi}{12}=\frac{17\pi}{12}$$

در انتها با کمک رابطه‌ی $L=r \times x$ ، مسافت طی شده توسط متحرک برابر است با:

$$L=1 \times \frac{17\pi}{12}=\frac{17\pi}{12}$$

۷۳ فرض کنیم در مثلث قائم‌الزاویه‌ی ABC با $\hat{A}=90^\circ$. بنابراین

دو زاویه‌ی B و C متمم یکدیگرند و می‌دانیم برای دو زاویه‌ی متمم B و C رابطه‌های زیر برقرار است:

$$\sin C = \cos B, \cos C = \sin B$$

با توجه به این روابط داریم:

$$\frac{\sin^2 C + \sin^2 A + \sin^2 B}{\cos^2 A + \cos^2 B + \cos^2 C} \stackrel{A=90^\circ}{=} \frac{\sin^2 C + 1 + \cos^2 C}{0 + \cos^2 B + \sin^2 B} = \frac{1+1}{1} = 2$$

۷۴ اگر انتقال‌ها را بر عکس انجام دهیم به تابع اولیه، یعنی f

می‌رسیم. بنابراین ابتدا باید $y=2\cos x$ را $\frac{3\pi}{2}$ واحد به راست و سپس ۲ واحد به پایین انتقال دهیم. با انجام این مراحل به صورت زیر به ضابطه‌ی f می‌رسیم:

$$y_1 = 2\cos x \xrightarrow[\text{انتقال دهیم}]{\text{واحد به پایین}} y_2 = 2\cos(x - \frac{3\pi}{2})$$

$$\xrightarrow[\text{انتقال دهیم}]{\text{واحد به پایین}} y_3 = 2\cos(x - \frac{3\pi}{2}) - 2$$

$$\Rightarrow f(x) = 2\cos(x - \frac{3\pi}{2}) - 2 = 2\cos(\frac{3\pi}{2} - x) - 2 = -2\sin x - 2$$

$$\Rightarrow f(\frac{\pi}{6}) = -2\sin(\frac{\pi}{6}) - 2 = -2 \times \frac{1}{2} - 2 = -3$$

۷۵ ارتفاع انتهای ربات را می‌توانیم به کمک رابطه‌ی زیر محاسبه کنیم:

$$h = L_1 + L_2 \sin \theta + L_3 \sin \alpha$$

با توجه به مقادیر داده شده در صورت تست داریم:

$$23/5 = 25 + 5 \cdot \sin \theta + 5 \cdot \sin(-30^\circ)$$

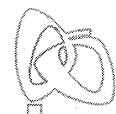
$$\Rightarrow 23/5 = 25 + 5 \cdot \sin \theta + 5 \cdot \left(-\frac{1}{2}\right)$$

$$\Rightarrow 23/5 = 25 + 5 \cdot \sin \theta - 2.5$$

$$\Rightarrow 5 \cdot \sin \theta = 25 \Rightarrow \sin \theta = \frac{25}{5} = \frac{1}{2}$$

بنابراین $\theta = 30^\circ$ است.

۱ ۸۶ چون $\triangle ABC$ متساوی‌الاضلاع است، می‌توان گفت نقطه‌ی B

تحت دوران 60° ، به مرکز A ، به نقطه‌ی C تصویر شده و هم‌چنین

۲ چون $\triangle AEF$ متساوی‌الاضلاع است، نقطه‌ی E تحت همان دوران به نقطه‌ی F تصویر شده است، به عبارت دیگر، اگر T را دورانی با زاویه‌ی 60° در جهت حرکت عقربه‌ی ساعت و به مرکز A در نظر بگیریم، داریم:

$$\begin{cases} T(B) = C \\ T(E) = F \end{cases} \Rightarrow T(BE) = CF$$

پس پاره‌خط BE با زاویه‌ی 60° ، در جهت حرکت عقربه‌های ساعت و به مرکز A دوران یافته و روی خط CF تصویر شده، در نتیجه زاویه‌ی حاده‌ی بین CF و BE (α)، برابر زاویه‌ی دوران (60°) است.

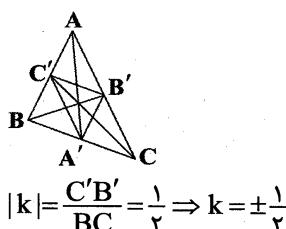
۳ ۸۷ می‌دانیم که نسبت مساحت دو شکل مجانس با مربع نسبت تجانس آن‌ها برابر است، در نتیجه داریم:

$$\begin{aligned} \frac{S_{\triangle A'B'C'}}{S_{\triangle ABC}} &= k^2 = 16 \\ \frac{S_{\triangle ABC}}{S_{\triangle A'B'C'}} &= \frac{1}{16} \end{aligned} \quad \Rightarrow S_{\triangle ABC} + 16S_{\triangle ABC} = 85$$

$$\Rightarrow 17S_{\triangle ABC} = 85 \Rightarrow S_{\triangle ABC} = \frac{85}{17} = 5$$

$$\Rightarrow S_{\triangle A'B'C'} = 16S_{\triangle ABC} = 80$$

۴ ۸۸ می‌دانیم که تحت تبدیل تجانس، توازی اضلاع حفظ می‌شود و نسبت طول پاره‌خط‌های متناظر در دو شکل، برابر با قدر مطلق نسبت تجانس خواهد بود:

$$|k| = \frac{C'B'}{BC} = \frac{1}{2} \Rightarrow k = \pm \frac{1}{2}$$

$k = -\frac{1}{2}$ قابل قبول است، زیرا مرکز نقل بین B و B' یا C ' و C قرار دارد.

۵ ۸۹ می‌دانیم که نسبت مساحت در دو شکل مجانس، مربع نسبت

$$k^2 = \frac{S_{A'B'C'D'}}{S_{ABCD}} = \frac{16}{1} \Rightarrow k = 4$$

تجانس آن‌ها است، پس داریم:

در نتیجه داریم:

$$\begin{cases} \frac{A'B'}{AB} = 4 \\ \frac{B'C'}{BC} = 4 \\ \frac{C'D'}{CD} = 4 \\ \frac{D'A'}{DA} = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} A'B' = 4AB \\ B'C' = 4BC \\ C'D' = 4CD \\ D'A' = 4DA \end{cases}$$

$$\Rightarrow A'B' + B'C' + C'D' + D'A' = 4(AB + BC + CD + DA)$$

$$\Rightarrow A'B'C'D' = 4 \times ABCD \Rightarrow \text{محیط} = 16$$

$$\Rightarrow A'B'C'D' = 12 \text{ محیط} - ABCD$$

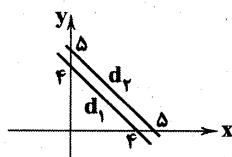
۳ ۸۳ می‌دانیم که ترکیب دو بازتاب متواالی نسبت به ۲ خط موازی، معادل یک اندازه‌ی ۲ برابر فاصله‌ی ۲ خط است (بردار انتقال عمود بر راستای ۲ خط موازی و به سمت خط دوم است). برای همین ابتدا فاصله‌ی دو خط را محاسبه می‌کنیم، سپس نقطه‌ی A را با بردار انتقال مناسب ($\vec{u}$) انتقال می‌دهیم.

برای به دست آوردن فاصله‌ی دو خط، کافیست فاصله‌ی یک نقطه‌ی از d_1 را از d_2 به دست آوریم:

$$x = 0 \xrightarrow{d_1: x + y = 4} y = 4$$

$$\Rightarrow |\vec{u}| = \frac{|Ax + By + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}} = \frac{|0 + 4 - 5|}{\sqrt{1+1}} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\Rightarrow |\vec{u}| = 2 \times \frac{\sqrt{2}}{2} = \sqrt{2}$$

طبق شکل، بردار عمود بر d_1 و d_2 که شیب آن‌ها (-1) است، موازی نیمساز ناحیه‌ی اول و سوم است:

$$\vec{u} = (\alpha, \alpha)$$

$$\Rightarrow |\vec{u}| = \sqrt{2} \Rightarrow \sqrt{2\alpha^2} = \sqrt{2} \Rightarrow |\alpha| = 1 \Rightarrow \alpha = \pm 1$$

چون d_1 اول و d_2 دوم است و بردار انتقال باید به سمت خط دوم باشد، بنابراین داریم:

$$\alpha = +1 \Rightarrow \vec{u} = (1, 1) \Rightarrow A' = (1, 2)$$

۴ ۸۴ می‌دانیم که بازتاب نسبت به نیمساز ناحیه‌ی اول و سوم معادل تبدیل زیر است:

$$T_1(x, y) = (y, x)$$

و می‌دانیم 90° دوران در جهت حرکت عقربه‌های ساعت و به مرکز مبدأ، معادل تبدیل زیر است:

$$T_2(x, y) = (y, -x)$$

$$\Rightarrow T_1(-1, 2) = (2, -1) \Rightarrow T_2(2, -1) = (-1, -2)$$

۵ ۸۵ می‌دانیم که بازتاب نسبت به دو خط متقاطع، معادل دوران به اندازه‌ی دو برابر زاویه‌ی بین دو خط می‌باشد.

شیب خط d_1 ، 45° و شیب خط d_2 ، 0° است، پس زاویه‌ی بین این دو خط، 45° است.

این دو بازتاب معادل یک دوران با زاویه‌ی 90° است، بنابراین تصویر خط d_1 بر آن عمود است.

شیب خط عمود بر d_1 ، معکوس و قرینه‌ی شیب d_1 است:

$$-\frac{1}{\text{شیب خط } d_1} = -\frac{1}{3}$$

۴) با توجه به نمودار و با استفاده از رابطهٔ اختلاف پتانسیل دو سر باتری داریم:

$$V = \varepsilon - rI \left\{ \begin{array}{l} 20 - \varepsilon - r \times 0 \Rightarrow \varepsilon = 20V \\ 0 = \varepsilon - r \times 5 \Rightarrow r = 4\Omega \end{array} \right.$$

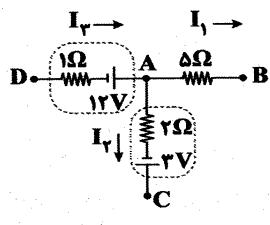
$$P_{\text{خروجی}} = \varepsilon I - rI^2 = 20 \times 2 - 4 \times (2)^2 = 24W$$

با دقت در شکل سؤال متوجه می‌شویم که ولتسنج هم اختلاف پتانسیل دو سر باتری را نمایش می‌دهد و هم اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R را، پس:

$$\left. \begin{array}{l} \Delta V = \varepsilon - Ir = 18 - Ir = 15 \Rightarrow Ir = 3 \\ \Delta V = IR = 15V \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{IR}{Ir} = \frac{R}{r} = \frac{15}{3} = 5$$

$$\left. \begin{array}{l} P_{\text{خروجی}} = RI^2 \\ P_{\text{تلف شده}} = rI^2 \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{P_{\text{خروجی}}}{P_{\text{تلف شده}}} = \frac{RI^2}{rI^2} = \frac{R}{r} = 5$$

در شکل داریم:

$$V_A - 5I_1 = V_B$$

$$V_A - V_B = 5I_1$$

$$\Rightarrow 10 = 5I_1 \Rightarrow I_1 = 2A$$

$$V_A - 2I_2 + 3 = V_C$$

$$\Rightarrow V_A - V_C = 2I_2 - 3$$

$$5 = 2I_2 - 3 \Rightarrow I_2 = 4A$$

$$I_1 = I_1 + I_2 = 2 + 4 = 6A$$

برای گرهی A داریم:

$$V_D - 6 + 12 = V_A \Rightarrow V_A - V_D = 6V$$

برای این‌که دو مقاومت R_1 و R_2 متوالی باشند، نباید بین آن‌ها هیچ انشعابی در مدار وجود داشته باشد، پس باتری نباید به نقطه‌ی B متصل باشد.

$$R_{\text{eq}} = \frac{V}{I} = \frac{10}{4} = 2.5\Omega$$

$$R_{\text{eq}} = R_1 + R_T \Rightarrow 2.5 = 5 + R_T \Rightarrow R_T = 1.5\Omega$$

تنها گزینه‌ای که مقاومت معادل آن ۱۵ اهم می‌شود، گزینه‌ی (۱) است.

$$\frac{20 \times 20}{20 + 20} = \frac{400}{40} = 10\Omega, 10 + 5 = 15\Omega$$

۳) مداری که بیشترین مقاومت معادل را داشته باشد، دارای

کمترین جریان است:
بررسی گزینه‌ها:

$$1) R_{\text{eq}} = R + \frac{R}{2} = \frac{3}{2}R$$

$$2) R_{\text{eq}} = \frac{R}{3}$$

$$3) R_{\text{eq}} = 3R \checkmark$$

$$4) R_{\text{eq}} = \frac{2R \times R}{2R + R} = \frac{2R^2}{3R} = \frac{2}{3}R$$

دو مقاومت ۵ و ۱۰ اهمی موافق هستند، پس:

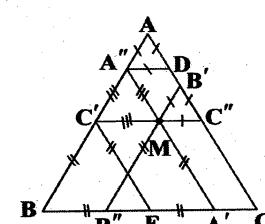
$$R_{\text{eq}} = \frac{10 \times 5}{10 + 5} = \frac{10}{3}\Omega$$

$$V = R_{\text{eq}} I \Rightarrow V = \frac{R_{\text{eq}} \times \varepsilon}{R_{\text{eq}} + r} = \frac{\frac{10}{3} \times 13}{\frac{10}{3} + 1} = 10V$$

۴) خطوط MC' , MA' , MB' را ادامه داده تا اضلاع مثلث

$\overrightarrow{B'A}$ را در نقاط A' , B'' و C'' قطع کنند. حال اگر $\overrightarrow{MC'B'}$ را با $\overrightarrow{AA'B''}$ انتقال

انتقال دهیم، بر $\overrightarrow{AA'D}$ تصویر می‌شود و اگر $\overrightarrow{MC'C''}$ را با $\overrightarrow{MB'C''}$ انتقال دهیم، بر $\overrightarrow{BEC}$ تصویر می‌شود. مثلث‌های $\overrightarrow{MC'C''}$, $\overrightarrow{A'C'M}$ و $\overrightarrow{B'MA'}$ متساوی‌الاضلاع هستند، چون اضلاع آن‌ها موازی اضلاع $\overrightarrow{ABC}$ است، در نتیجه داریم:

$\overrightarrow{MC'} \underset{\Delta}{\parallel} \overrightarrow{MA'C'} \underset{\Delta}{\parallel} \overrightarrow{C'A''}$

$\overrightarrow{MA'} \underset{\Delta}{\parallel} \overrightarrow{MB'A'} \underset{\Delta}{\parallel} \overrightarrow{MB'} \underset{\Delta}{\parallel} \overrightarrow{C'B}$ انتقال با

$\overrightarrow{MB'} \underset{\Delta}{\parallel} \overrightarrow{B'A} \underset{\Delta}{\parallel} \overrightarrow{A''A}$ انتقال با

$$\Rightarrow MC' + MA' + MB' = C'A'' + C'B + AA'' = AB = 6$$

$$U = P \cdot t = 6 \cdot 5 = 30.0 \text{ Wh} = 0.03 \text{ kWh}$$

تعداد روز بهای هر کیلووات ساعت $\times 100 = 0/3$ مقدار صرف‌جویی $\times 2 \times 10^6$ مقدار انرژی $\downarrow$ تعداد خانه‌ها

$$= 18 \times 10^8 = 1/8 \text{ میلیارد ریال}$$

۴) براساس رابطهٔ $P = \frac{V^2}{R}$ توان تک‌تک گزینه‌ها را محاسبه می‌کنیم:

بررسی گزینه‌ها:

$$1) P = \frac{V^2}{R} = \frac{100}{4} = 25W$$

$$2) P = \frac{V^2}{R} = \frac{100}{4} = 25W$$

$$3) P = \frac{V^2}{R} = \frac{100}{5} = 20W$$

$$4) V = 10 - (-10) = 20 \Rightarrow P = \frac{V^2}{R} = \frac{100}{4} = 100W \checkmark$$

از رابطهٔ توان خروجی باتری داریم:

$$P = \varepsilon I - rI^2 \left\{ \begin{array}{l} 1: 3/6 - 9I = -6I + 18I = -7/2 \\ 2: 6/6 - 36I = 5/4 \end{array} \right. \xrightarrow{x(-2)} -6I + 18I = -7/2$$

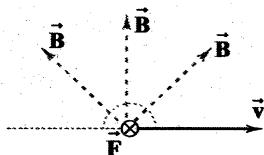
$$\Rightarrow -18I = -1/8 \Rightarrow I = 0.125A \Rightarrow \varepsilon = 1/5V$$

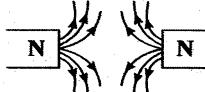
۱۰۶ با استفاده از قاعده‌ی دست راست، جهت میدان مغناطیسی را به دست می‌آوریم.

توجه: جهت بردار $\vec{B}$ می‌تواند بی‌شمار بردار باشد که ما تعدادی از آن‌ها را رسم کرده‌ایم.

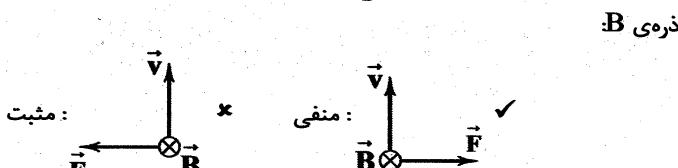
دقت گنید: بار الکتریکی منفی است، پس باید جهت میدان را برعکس کنید.

۱۰۷ دو قطب همنام یکدیگر را دفع می‌کنند.

۱۰۸ ذرهی A

۱۰۹ قطب‌بینما در هر لحظه جهت خطوط میدان مغناطیسی آهنربا

را نشان می‌دهد. در نقطه‌ی (۱) و (۲) جهت قطب‌بینما یکسان است، یعنی در بین این دو نقطه، عقریه 36° چرخیده است. حال اگر همین مسیر را در نیم‌دایره‌ی پایین هم طی کنیم، نتیجه همین است، پس:

$$(2) \rightarrow S \rightarrow (1) \quad 2 \times 36^\circ = 72^\circ$$

$$F = |q|vB\sin\theta = (3.0 \times 1.0^{-6}) \times 5.00 \times 10^{-2} = 3 \times 10^{-4} \text{ N}$$

برای تشخیص جهت نیرو، طبق قاعده‌ی دست راست داریم:

دقت گنید که بار منفی است و باید عکس قاعده‌ی

دست راست را استفاده کنیم.

۱۱۰ کار انجام‌شده توسط نیرو از رابطه‌ی $W = F.d\cos\theta$ به

دست می‌آید که θ زاویه‌ی بین نیرو و جایه‌جایی است. حال طبق قاعده‌ی

دست راست نیروی وارد بر بار q همواره بر سرعت (جهت حرکت) عمود است،

$$\text{در نتیجه مقدار کار همواره صفر است. } (0) \Rightarrow \cos\theta = 0$$

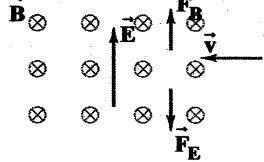
۱۱۱ برای این‌که ذره با بار منفی منحرف نشود، اندازه‌ی نیروی

حاصل از میدان مغناطیسی و الکتریکی باید برابر و جهت آن‌ها خلاف یکدیگر

باشد. طبق قاعده‌ی دست راست برای بار منفی، جهت نیروی مغناطیسی رو به

بالا است پس جهت نیروی میدان الکتریکی باید رو به پایین باشد، از طرف

دیگر چون بار منفی است، میدان الکتریکی باید رو به بالا باشد.

۱۰۱ اگر R افزایش یابد، مقاومت کل مدار افزایش یافته و در نتیجه جریان گذرنده از باتری کم می‌شود، پس مقدار نور L کاهش می‌یابد:

$$\downarrow P_V = R_V I^2 \downarrow$$

از طرف دیگر با کاهش I ($V_V = R_V I$) V_V نیز کم می‌شود:

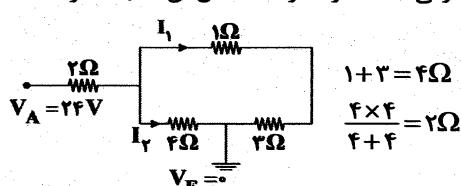
$$V = V_1 + V_2 \downarrow \xrightarrow{\text{ثابت}} V$$

حالا با افزایش V نتیجه می‌گیریم که نور لامپ L زیاد می‌شود:

$$\uparrow P_1 = \frac{V_1^2}{R_1} \uparrow$$

۱۰۲ با کمی دقت در شکل زیر متوجه می‌شویم که مقاومت‌های

۳ اهمی و اهمی با هم متواالی هستند و مقاومت معادل آن‌ها با مقاومت ۴ اهمی موازی است:

و حاصل مقاومت معادل داخل مستطیل با مقاومت ۲ اهمی متواالی است.

$$2\Omega + 2\Omega = 4\Omega$$

با استفاده از رابطه‌ی اختلاف پتانسیل و با حرکت از A به E داریم:

$$V_A - 4I = 0 \Rightarrow 24 = 4I \Rightarrow I = 6A$$

از طرفی ولتاژ دو سر مقاومت‌های موازی با هم برابر است، پس:

$$4I_1 = 4I_2 \Rightarrow I_1 = I_2$$

$$I = I_1 + I_2 \Rightarrow 6 = 2I_1 \Rightarrow I_1 = 3A$$

۱۰۳ وقتی دو نقطه از مدار توسط یک سیم (بدون مقاومت) به هم متصل می‌شوند، هم پتانسیل اند (اتصال کوتاه رخ می‌دهد). و می‌توان در تحلیل مدار دو نقطه را یکی فرض کرد.

با توجه به این مسئله هر سه مقاومت R_1 , R_2 و R_3 بین دو نقطه‌ی a و b قرار دارند و با هم موازی هستند.

$$\begin{aligned} R_1 &= 3\Omega \\ R_2 &= 6\Omega \\ R_3 &= 2\Omega \end{aligned}$$

$$\frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3}$$

$$\frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{3} + \frac{1}{6} + \frac{1}{2} = \frac{4+2+6}{12} \Rightarrow R_{eq} = 1\Omega$$

۱۰۴ خطوط میدان مغناطیسی از A خارج و به B وارد شده است، پس A قطب N و B قطب S است. میخ در اثر قرار گرفتن در این میدان خودش موقتاً تبدیل به آهنربا شده است که قطب N آن به قطب S آهنربا جذب شده است.

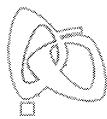
$$1T = 1 \frac{N}{C \cdot \frac{m}{s}} = 1 \frac{N}{A \cdot m}$$

براساس کتاب درسی:

$$N = kg \cdot \frac{m}{s^3} \quad F = ma \text{ داریم } F = ma \cdot C = A \cdot s$$

رابطه‌ی $q = It$ داریم، پس:

$$1T = 1 \frac{kg \cdot m}{A \cdot s^3} = 1 \frac{kg \cdot m}{A \cdot m} \Rightarrow T = 1 \frac{kg}{A \cdot s^2}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) NaCl یک ترکیب یونی است و پیوند میان سدیم و کلر نیز از نوع یونی می‌باشد.

(۲) به جای اتم‌های H و F ، مولکول‌های H_2 و F_2 تولید شده است.

(۳) حالت فیزیکی I_2 به جای گاز، جامد نوشته شده است.

۱۲۰ ۱ جرم اتان سوزانده شده را با m نمایش می‌دهیم. مطابق

داده‌های سؤال می‌توان نوشت:

گرمای لازم برای تبدیل یک مول (g) به اتم‌های N_2 برابر است با:

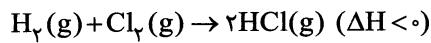
$$\frac{40}{100} \times 40 = 16 \text{ kJ}$$

$$\Rightarrow \frac{40}{100} \times 16 = 6.4 \text{ kJ}$$

$$\Rightarrow 6.4 \text{ kJ} = 15.0 \text{ kJ}$$

$$(C_2\text{H}_6) = \frac{15.0 \text{ kJ} \cdot \text{mol}^{-1}}{3.0 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}} = 5.0 \text{ kJ} \cdot \text{g}^{-1}$$

۱۲۱ ۱ ابتدا باید بدانیم که واکنش مورد نظر گرماده است:

از طرفی برای تعیین آنتالپی یک واکنش می‌توان از رابطه‌ی زیر استفاده کرد:

$$\Delta H_{\text{آنتالپی}} = [\text{مجموع آنتالپی پیوندهادر مواد} - \text{مجموع آنتالپی پیوندهادر مواد دهنده}]$$

- [مجموع آنتالپی پیوندهادر مواد فراورده]

$$\begin{aligned} \Delta H &= [\Delta H(\text{H}-\text{H}) + \Delta H(\text{Cl}-\text{Cl})] - [2\Delta H(\text{H}-\text{Cl})] < 0 \\ &\Rightarrow \Delta H(\text{H}-\text{H}) + \Delta H(\text{Cl}-\text{Cl}) < 2\Delta H(\text{H}-\text{Cl}) \\ &\Rightarrow \frac{\Delta H(\text{H}-\text{H}) + \Delta H(\text{Cl}-\text{Cl})}{2} < \Delta H(\text{H}-\text{Cl}) \end{aligned}$$

۱۲۲ ۲ شیمی‌دان‌ها آنتالپی سوختن یک ماده را هم‌ارز با آنتالپی

واکنشی می‌دانند که در آن یک مول ماده در اکسیژن کافی به طور کامل می‌سوزد (حذف گزینه‌های (۳) و (۴)). در ضمن یکی از فراورده‌های سوختن کامل مواد آبی در دمای اتاق، H_2O است که حالت مایع دارد.

۱۲۳ ۴ هر چهار مورد درست مقایسه شده‌اند.

۱ ۱۲۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) گاز متان از تجزیه‌ی گیاهان به وسیله‌ی باکتری‌های بی‌هوایی در زیر آب تولید می‌شود.

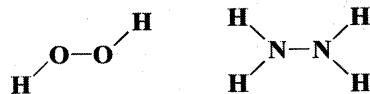
(۳) واکنش تشکیل متان از گاز هیدروژن و گرافیت، یک واکنش گرماده ($\Delta H < 0$) است.

(۴) گاز متان نخستین بار از سطح مرداب‌ها جمع‌آوری شده است.

۲ ۱۲۵ بررسی عبارت‌های نادرست:

(آ) محلول پتاسیم ییدید، کاتالیزگر مناسبی برای واکنش تجزیه‌ی H_2O_2 (aq) است.

۱۲۶ ۳ ت) شمار جفت‌الکترون‌های پیوندی در H_2O_2 و N_2H_4 به ترتیب برابر با ۳ و ۵ جفت‌الکترون پیوندی است:

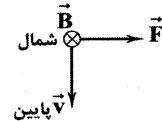
۱۱۳ ۲ نخست نیرویی که توسط میدان مغناطیسی بر ذره وارد می‌شود را محاسبه می‌کنیم:

$$F = |q|vB \sin \theta = 3.0 \times 10^{-6} \times 5 \times 10^{-3} \times \frac{1}{2} = 7.5 \times 10^{-8} \text{ N}$$

برای محاسبه‌ی شتاب داریم:

$$F = ma \Rightarrow 7.5 \times 10^{-8} = 5.0 \times 10^{-6} \times a \Rightarrow a = 1.5 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

۱۱۴ ۴ جهت میدان مغناطیسی زمین از جنوب به طرف شمال می‌باشد، پس طبق قاعده‌ی دست راست داریم:

۱۱۵ ۱ برای این‌که ذره منحرف نشود، نیروی مغناطیسی باید نیروی وزن را خنثی کند:

$$\begin{cases} F = |q|vB \sin \theta \\ F = mg \end{cases} \Rightarrow |q|vB \sin \theta = mg$$

دقت کنید که حداقل بزرگی میدان مغناطیسی خواسته شده است، در تساوی بالا تنها مقادیر مجهول، B و $\sin \theta$ هستند، پس میدان وقتی حداقل بزرگی خود را دارا است که $\sin \theta$ بیشترین مقدار خود یعنی یک را دارا باشد، به عبارت دیگر زمانی که ذره عمود بر میدان مغناطیسی از آن عبور کند، کمترین بزرگی میدان برای غلبه بر نیروی وزن نیاز است:

$$\begin{aligned} |q|vB = mg &\Rightarrow B = \frac{mg}{|q|v} = \frac{1.0 \times 10^{-3} \times 10}{4 \times 10^{-6} \times 5 \times 10^{-3}} \\ &= \frac{1.0^{-2}}{2.0 \times 10^{-2}} = \frac{1}{2} = 0.5 \text{ T} \end{aligned}$$

شیمی

۱۱۶ ۲ ذره‌های سازنده‌ی یک نمونه ماده افزون بر انرژی جنبشی، دارای انرژی پتانسیل نیز هستند. شیمی‌دان‌ها انرژی کل یک سامانه را هم‌ارز با محتوای انرژی با آنتالپی آن می‌دانند.

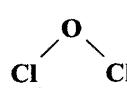
۱ ۱۱۷ ۱ در واکنش مورد نظر ۲ مول آمونیاک تجزیه شده است:

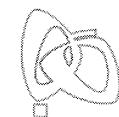
$$\begin{aligned} ? \text{kcal} &= 2 \text{ mol } \text{NH}_3 \times \frac{17 \text{ g } \text{NH}_3}{1 \text{ mol } \text{NH}_3} \times \frac{1 \text{ L } \text{NH}_3}{0.68 \text{ g } \text{NH}_3} \times \frac{144 \text{ kJ}}{8.0 \text{ L } \text{NH}_3} \\ &\times \frac{1 \text{ kcal}}{4.18 \text{ kJ}} = 21.5 \text{ kcal} \end{aligned}$$

۱۱۸ ۲ تنها کربوهیدرات‌ها هستند که در بدن به گلوكز شکسته شده و گلوكز حاصل از آن‌ها در خون حل می‌شود.

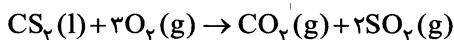
۱۱۹ ۴ به مقدار انرژی لازم برای شکسته شدن یک مول پیوند اشتراکی (کووالانسی) در حالت گازی و تبدیل آن به دو اتم گازی مجزا، آنتالپی پیوند می‌گویند.

۱۲۰ ۵ دقتش کنید: هر مولکول Cl_2O شامل دو پیوند $\text{Cl}-\text{O}$ است، به همین دلیل ضریب $\frac{1}{2}$ برای Cl_2O استفاده شده است.

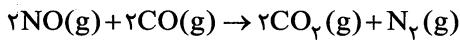
۴ ۱۳۱ معادلهٔ واکنش هدف به صورت زیر است:

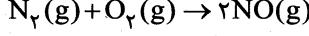
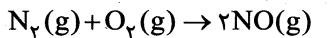
برای رسیدن به این واکنش باید واکنش (III) را معکوس کرد، ضرایب واکنش (II) را در عدد ۲ ضرب کرد و سپس آن‌ها را با واکنش (I) جمع کنیم:

$$\begin{aligned} \Delta H_{\text{هند}} &= (-\Delta H_{\text{III}}) + (2\Delta H_{\text{II}}) + (\Delta H_{\text{I}}) \\ &= (-87/9) + (2(-296/8)) + (-393/5) = -1075 \text{ kJ} \end{aligned}$$

۴ ۱۳۲ معادلهٔ واکنش میان گازهای CO و NO به صورت زیر است:

آنالیپی واکنش بالا را با استفاده از ΔH واکنش‌های زیر می‌توان حساب کرد:

۴ ۱۳۳ از آن‌جاکه تفاوت فرمول مولکولی اتان (C_2H_6) و پروپان (C_3H_8) همانند تفاوت فرمول مولکولی پروپان (C_3H_8) و بوتان (C_4H_{10}) در یک $-\text{CH}_2-$ است، می‌توان به تقریب تفاوت گرمای سوختن مولی اتان و پروپان را برابر با تفاوت گرمای سوختن مولی پروپان و بوتان در نظر گرفت:

$$2220 - 1560 = Q - 2220 \Rightarrow Q = 288 \text{ kJ.mol}^{-1}$$

Q به دست آمد، گرمای سوختن کامل یک مول بوتان (C_4H_{10}) را نشان می‌دهد که طی آن، ۴ مول CO_2 تولید می‌شود. در صورتی که $13/2 \text{ g}$ کربن دی‌اکسید تولید شود، خواهیم داشت:

$$? \text{ kJ} = 13/2 \text{ g CO}_2 \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{44 \text{ g CO}_2} \times \frac{288 \text{ kJ}}{4 \text{ mol CO}_2} = 216 \text{ kJ}$$

۴ ۱۳۴ محلول بنفسرنگ پتاسیم پرمنگنات با یک اسید آلی در دمای اتاق به کندی واکنش می‌دهد، اما با گرم شدن، محلول به سرعت بی‌رنگ می‌شود.

۴ ۱۳۵ • بیمارانی که مشکلات تنفسی دارند، در شرایط اضطراری نیاز به تنفس از کپسول اکسیژن دارند. این مطلب اثر غلظت بر روی سرعت واکنش را بیان می‌کند.

• واکنش سوختن قند آغشته به خاک باعچه سریع‌تر است، زیرا در خاک باعچه کاتالیزگر مناسب برای این واکنش وجود دارد.

• شعله‌ی آتش‌گرد آهن موجود در کپسول چینی را داغ و سرخ می‌کند، در حالی که پاشیدن و پخش کردن گرد آهن بر روی شعله، سبب سوختن آن می‌شود. این مطلب نشان می‌دهد که با افزایش سطح تماس، می‌توان سرعت انجام واکنش‌ها را افزایش داد.

۴ ۱۳۶ افزایش دما، سرعت تمامی واکنش‌ها را افزایش می‌دهد.

۴ ۱۳۷ عبارت‌های «ب» و «پ» درست هستند.

بررسی عبارات:

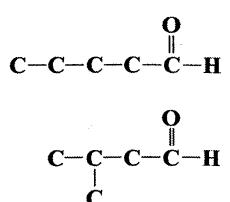
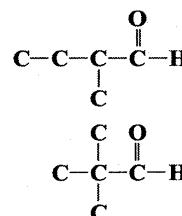
(آ) در ساختار شماری از کربوکسیلیک‌اسیدها، چند گروه عاملی کربوکسیل ($-\text{COOH}$) وجود دارد و در نتیجه هر مولکول از آن‌ها بیش از ۲ اتم اکسیژن دارند.

(ب) با توجه به فرمول مولکولی (استیک (اتانوییک) اسید که به صورت $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$ است، درستی این عبارت تأیید می‌شود.

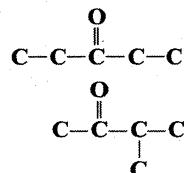
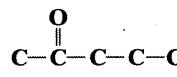
۴ ۱۳۸ تمام ایزومرهای آلدهیدی و کتونی ترکیبی با فرمول

مولکولی $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}$ در زیر آمده است:

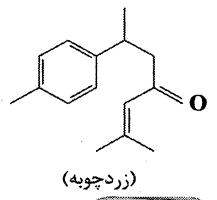
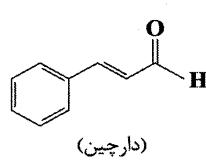
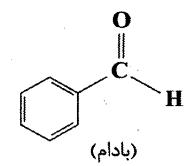
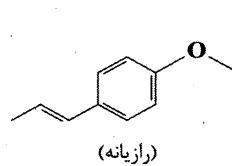
ایزومرهای آلدهیدی:

ایزومرهای کتونی:

۴ ۱۳۹ ساختار ترکیب آلی آروماتیک موجود در هر یک از مواد مورد نظر در زیر آمده است:

۴ ۱۴۰ ابتدا باید بدانیم که ارزش سوختی پروتئین و کربوهیدرات با هم برابر است. اگر نون فرض کنیم یک گرم از این میوه در دسترس است:

$4/4 \text{ g} : \text{ جرم کربوهیدرات}$

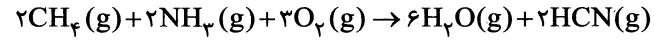
$0/2 \text{ g} : \text{ جرم پروتئین}$

$0/2 \text{ g} : \text{ جرم چربی}$

$0/2 \text{ g} : \text{ جرم آب} \dots$

$$(0/4 \times 17) + (0/2 \times 38) + (0/2 \times 17) + (0/2 \times 17) = 17/8 \text{ kJ.g}^{-1}$$

۴ ۱۴۱ معادلهٔ موازن‌شدهٔ واکنش مورد نظر به صورت زیر است:

۴ ۱۴۲ [مجموع آنتالپی پیوندهادر مواد واکنش دهنده] و [مجموع آنتالپی پیوندهادر مواد واکنش دهنده]

- [مجموع آنتالپی پیوندهادر مواد فراورده]

$$\begin{aligned} & 6\Delta H(\text{C}-\text{H}) \\ & = [\underline{\underline{\Delta H(\text{C}-\text{H})}} + 6\Delta H(\text{N}-\text{H}) + 3\Delta H(\text{O}=\text{O})] \\ & - [12\Delta H(\text{O}-\text{H}) + \underline{\underline{\Delta H(\text{H}-\text{C})}} + 2\Delta H(\text{C}\equiv\text{N})] \\ & = [(6(410) + 6(390) + 3(500)) - (12(460) + 2(850))] \\ & = [6300] - [7220] = -920 \text{ kJ} \end{aligned}$$

۴ ۱۴۳ گرماسنج لیوانی برای تعیین ΔH فرایندهای انحلال و

واکنش‌هایی که در حالت محلول انجام می‌شوند، مناسب است.

پ) با توجه به ساختار مولکول‌های بنزویک‌اسید و بنزآلدهید که در زیر آمده، این عبارت درست است:

(بنزویک اسید) (بنزآلدهید)

ت) بنزویک‌اسید یک نوع نگهدارنده است که سرعت واکنش‌های شیمیایی را که منجر به فساد مواد غذایی می‌شود، کاهش می‌دهد.

۲۸ برسی عبارت‌های نادرست:

آ) فاز‌های قلیایی سدیم و پتانسیم در شرایط یکسان با آب سرد به شدت واکنش می‌دهند، اما سرعت واکنش‌ها متفاوت است.

پ) الیاف آهن داغ و سرخ شده در هوا نمی‌سوزد، در حالی‌که همان الیاف در یک ارلن پر از اکسیژن می‌سوزد.

۲۹ برسی سایر گزینه‌ها:

۱) افزودن محلول سدیم کلرید به محلول نقره نیترات، باعث تشکیل رسوب سفیدرنگ نقره‌کلرید می‌شود.

۲) زرد و پوسیده‌شدن کتاب‌های قدیمی، نتیجه‌ی واکنش تجزیه‌ی سلولز کاغذ است.

۴) اشیای آهنی در هوای مرطوب به کندی زنگ می‌زنند.

۳۰ بدون شرح!